11.10.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite: Asia: HE 143/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKAVEROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä lausuntoa otsikkoasiassa. Päivittäistavarakauppa ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Päivittäistavarakauppa ry vastustaa esitettyjä veronkorotuksia. Tupakan verotus on Suomessa jo nykyisin erittäin korkeaa verrattuna Viroon ja erityisesti Venäjään. Tupakkaveroa on lisäksi korotettu viimeisten vuosien aikana puolivuosittain. Esitettyjen, kokonaisuutena huomattavan suurien, korotuksien seurauksena tupakkatuotteiden hintaerot Suomessa ja Suomen lähialueilla kasvavat entisestään, mikä on omiaan lisäämään salakuljetusta ja matkustajatuontia sekä niihin liittyvää laitonta myyntiä ja välittämistä kotimaassa. Tämä ei ole linjassa hallitusohjelman harmaan talouden torjuntapyrkimysten kanssa.

Arvioitaessa veronkorotusten tehokkuutta terveyspoliittisin perustein tupakan kokonaiskulutuksen vähentämisen keinona on syytä muistaa, että matkustajatuonnin ja salakuljetuksen osuuden muutoksia kokonaiskulutuksesta on erittäin vaikea ennakoida ja arvioida. Päivittäistavarakauppa ry pitää mahdollisena sitä, ettei valtion tupakkaverotulot kasva esityksessä esitetyllä tavalla. Riippuvuutta aiheuttavan tuotteen veroja ei ole mahdollista korottaa loputtomasti ilman lieveilmiöitä. Suuret veronkorotukset saattavatkin siirtää kulutusta tilastoidusta tilastoimattomaan enenevässä määrin, jolloin verokertymä jää arvioitua pienemmäksi, tupakoinnista aiheutuvien haittojen ja kustannusten jäädessä silti Suomen kannettaviksi.

Tupakan myynnin siirtyessä suomalaisista päivittäistavarakaupoista laittomiin lähteisiin poistuu samalla laillisesti toimivan vähittäiskaupan tarjoama tehokas ikärajavalvonta. Matkustajatuonnin ja salakuljetuksen osalta valtio jää ilman verotuloja, mutta terveyshaitat jäävät sen kannettaviksi.

Kaavailtujen korotusten ja muutosten vaikutusten arviointi on vaikeaa ja vaikutukset näkyvät joka tapauksessa viiveellä. Kaikki kulutukseen kohdistettavat verot heikentävät suoraan kuluttajien ostovoimaa, mikä puolestaan heijastuu kaupan alan mahdollisuuksiin työllistää ja luoda talouskasvua. Tilanne korostuu etenkin pienissä

Päivittäistavarakauppa ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki • PL 340, 00131 Helsinki
Puhelin (09) 172 860 • Faksi (09) 1728 6120
etunimi.sukunimi@pty.fi • www.pty.fi

kaupoissa ja kioskeissa, joissa tupakan myynnin osuus liikevaihdosta on suhteellisesti suuremmassa asemassa isompiin kaupan yksikköihin verrattuna.

Mikäli esitettyihin veronkorotuksiin kuitenkin päädytään, haluaa Päivittäistavarakauppa ry korostaa, että kaupan toimijoiden kannalta esitetty malli, jossa korotuksia tehdään puolivuosittain, aiheuttaa merkittävää hallinnollista taakkaa, kun aikaa vievä hinnoitteluprosessi ja tietojärjestelmämuutokset joudutaan toteuttamaan useita kertoja kahden vuoden aikana.

PTY myös esittää, että tupakkatuotteiden valmisteverojen maksaminen muutettaisiin reaaliaikaiseksi. Verot tulisi maksaa/olla maksettu sen hetken verorakenteen mukaan, jolloin ne toimitetaan kaupan verollisen varastoon. Toisin kuin monessa muussa EU-maassa, ennakkovarastointi on Suomessa laillista. Tämä tarkoittaa, että toimittajat ennakkovarastoivat tupakkatuotteita ennen veronkorotuksia omiin verollisiin varastoihinsa ja toimittavat pitkään voimassa olevaa verokantaa alhaisemman verokannan mukaan maksettuja tuotteita kaupalle myytäväksi. Menettely aiheuttaa kaupalle haasteita, eivätkä veronkorotukset siirry tuotteisiin aiotussa aikataulussa.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
Toimitusjohtaja

Tea Taivalkoski
Lakimies

Päivittäistavarakauppa ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki • PL 340, 00131 Helsinki
Puhelin (09) 172 860 • Faksi (09) 1728 6120
etunimi.sukunimi@pty.fi • www.pty.fi